

Zespół Szkół Muzycznych

im. Fryderyka Chopina

ul. Pocztowa 1

64-920 Piła

PSM II st

Program

wychowawczo – profilaktyczny

Rok szkolny 2025/2026

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I	3
ROZDZIAŁ I	
<i>Preambuła</i>	3
ROZDZIAŁ II	
<i>Podstawa prawna</i>	4
ROZDZIAŁ III	
<i>Misja i wizja szkoły</i>	5
ROZDZIAŁ IV	
<i>Obowiązki pracowników szkoły wynikające z realizacji programu profilaktyczno-wychowawczego</i>	7
ROZDZIAŁ V	
<i>Sylwetka absolwenta szkoły II stopnia</i>	8
ROZDZIAŁ VI	
<i>Zadania w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego wraz z celami i przykładowymi sposobami realizacji</i>	9
ROZDZIAŁ VII	
<i>Ramowy schemat merytoryczny działań w ramach realizacji programu</i>	15
ROZDZIAŁ VIII	
<i>Literatura</i>	16
CZĘŚĆ II	18
ROZDZIAŁ I	
<i>Rekomendacje na rok szkolny 2025/2026</i>	18
ROZDZIAŁ II	
<i>Cele ogólne i szczegółowe</i>	20
ROZDZIAŁ III	
<i>Harmonogram zadań</i>	21

CZĘŚĆ I

ROZDZIAŁ I

Preambuła

Niniejszy dokument jest zbiorem informacji dotyczących prowadzonej na terenie Zespołu Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Pile, działalności wychowawczej i profilaktycznej.

Program skonstruowany został w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne regulujące działalność szkół w zakresie szeroko pojętej działalności wychowawczej, edukacyjnej.

Program składa się z dwu części. Pierwsza część - stała, aktualizowana w zależności do zmieniających się regulacji prawnych, zawiera ogólne założenia programu, określa sylwetkę absolwenta szkoły. Wskazane zostały także obowiązki nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, a także liczne publikacje będące podstawą do sformułowania niniejszego programu. W części drugiej zawarty został harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły na określony rok szkolny, zaplanowany na podstawie wniosków z nadzoru pedagogicznego oraz uwzględniający priorytety na dany rok szkolny wyznaczone przez CEA.

Niniejszy program przeznaczony jest dla całej społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, pedagogów i pracowników niepedagogicznych.

Opracowanie programu:

mgr Małgorzata Kurpisz

mgr Andrzej Gębala

ROZDZIAŁ II

Podstawa prawna

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483)

Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).

Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 59 z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 214).

[Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 lipca 2023 r.](#) w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego. (Dz.U. z 31 sierpnia 2023r. poz. 1754)

[Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia z dnia 13 maja 2022 r.](#) zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w publicznych szkołach i placówkach artystycznych. (Dz.U. z 20 maja 2022, poz. 1068)

[Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.](#) w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r., poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017, poz. 1578).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 września 2017 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (Dz. U. 2017, poz. 1712).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. 2017, poz. 1743).

Program przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 - Monitor Polski z 2023 r. poz. 1232

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 w sprawie procedury „Niebieskie karty” (Dz. U. Z 2023r. poz. 1870)

Statut Zespołu Szkół Muzycznych im. F. Chopina w Pile.

Priorytety przesłane przez CEA na dany rok szkolny.

ROZDZIAŁ III

Misja i wizja szkoły

Podstawowym zadaniem, misją szkoły jest kształcenie młodych ludzi wrażliwych na piękno i dobro, którzy świadomie i z chęcią będą korzystać z dóbr kultury oraz będą chętni do współtworzenia tych dóbr.

Szkoła motywuje uczniów do ustawicznej pracy nad sobą i swoimi talentami, do odpowiedzialności za swój rozwój i doskonalenie umiejętności zdobytych wcześniej.

W Zespole Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Pile istnieją 4 sekcje:

- fortepianu akordeonu i organów,
- instrumentów strunowych,
- instrumentów dętych i perkusji
- teorii muzyki, wokalistyki i rytmiki.

W ramach wyżej wymienionych sekcji realizowana jest edukacja na instrumentach: fortepian, skrzypce, altówka, wiolonczela, gitara, akordeon, organy, flet, klarnet, obój, fagot, saksofon, trąbka, puzon, perkusja. Ponadto w Państwowej Szkole Muzycznej II stopnia, uczniowie mogą kształcić się w specjalności rytmika oraz śpiew.

Zespół Szkół Muzycznych jest inicjatorem i organizatorem wielu wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. W ramach działalności szkoły na jej terenie odbywają się także liczne warsztaty, kursy mistrzowskie, konsultacje oraz koncerty skierowane do publiczności w każdym wieku. Pilska szkoła muzyczna gości w swych murach wybitnych muzyków światowej sławy, wykładowców i pedagogów.

Uczniowie Zespołu Szkół Muzycznych odnoszą liczne sukcesy na konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych, z powodzeniem kontynuują edukację w muzycznych uczelniach wyższych w kraju i za granicą, uzyskują międzynarodowe stypendia.

Pilska szkoła to miejsce w którym rodziły się pasje, odkrywały talenty, kształcili i kształcą się przyszli muzycy, pedagodzy. Szkołę muzyczną ukończyło ponad 1200 uczniów z czego prawie 270 z nich, stanowią absolwenci Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia. Dziś są to nie tylko wspaniali i cenieni na scenie ogólnopolskiej i międzynarodowej artyści, ale także osoby niezwiązane zawodowo z muzyką o wielkiej wrażliwości i zamiłowaniu do muzyki zaszczonej w szkole muzycznej.

Obecnie w szkole muzycznej pracuje 46 nauczycieli, wielu z nich jest zarazem absolwentami szkoły, którzy po latach edukacji powrócili do dawnej instytucji w innej roli. Nauczyciele pilskiej szkoły prowadzą nie tylko aktywną działalność pedagogiczną ale także artystyczną i naukową.

Zespół Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina w Pile jest znaczącą, na mapie wielkopolski, instytucją edukacyjną i kulturalną. Osiągnięcia artystyczne szkoły oraz działalność na rzecz lokalnej społeczności zostały wielokrotnie nagrodzone i docenione, m.in. Tytuł Honorowy LIDERA SUKCESU przyznany za wybitny wkład w kulturalny i społeczny rozwój oraz promocję Powiatu Pilskiego (2005), Certyfikat HIT' 2004 za kulturotwórcze promieniowanie na społeczność północnej Wielkopolski, Piły

oraz osiągnięcia edukacyjne i artystyczne, Nagroda Starosty Piłskiego Eligiusza Komarowskiego za osiągnięcia w dziedzinie edukacji muzycznej dzieci i młodzieży, upowszechniania i ochrony kultury, Nagroda Prezydenta Miasta Piły - Wydarzenie Roku - SYRIUSZE 2018.

Każdy nauczyciel jest najważniejszym profilaktykiem gdyż to on ma największe szanse na skuteczność swoich działań w tym zakresie poprzez bezpośredni kontakt z uczniem, w ramach zajęć indywidualnych.

Istotne jest uzmysłowienie sobie przez wszystkich pedagogicznych i niepedagogicznych pracowników szkoły, że wychowanie odbywa się właściwie w każdym obszarze działalności, czyli: dydaktyce artystycznej, działaniach opiekuńczych, projektach artystycznych, edukacyjnych i wychowawczych, stanowieniu i egzekwowaniu prawa szkolnego, ceremoniałach szkolnych, wycieczkach, współdziałaniu z rodzicami, współpracy ze środowiskiem lokalnym, samorządności uczniowskiej i in. Wychowawcza atmosfera odczytywana jest wprost z panujących w szkole odniesień osobowych wszystkich podmiotów: dyrektora, nauczycieli, wychowawców, uczniów, ich rodziców, pracowników administracji. A zatem każdy na równi jest odpowiedzialny za jej kształtowanie. (...) proces wychowawczy równie intensywnie powinni być zaangażowani zarówno nauczyciele przedmiotów ogólnomuzycznych, indywidualnych jak i inni pracownicy szkoły, którzy obecni są we wszystkich działaniach w relacji z wychowankiem.¹

¹ U. Bissinger-Ćwierz, Raport: Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym w roku szkolnym 2012/2013. CEA, Lublin 2013,

ROZDZIAŁ V

Sylwetka absolwenta szkoły II stopnia

1. szanuje dziedzictwo kulturowe własnego kraju i innych narodów;
2. przestrzega zasad kultury i etyki, prawa autorskiego oraz innych aktów prawnych związanych z ochroną dóbr kultury;
3. zna historię dziedziny artystycznej, w obszarze której działa;
4. posiada wiedzę niezbędną do prawidłowej realizacji zadań praktycznych w dziedzinie artystycznej, którą reprezentuje;
5. zna związki między swoją i innymi dziedzinami sztuki;
6. aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym;
7. prezentuje swoje dokonania;
8. kreatywnie realizuje zadania, wykazując się wrażliwością artystyczną;
9. potrafi ocenić jakość wykonywanych zadań;
10. realizuje indywidualnie i zespołowo zadania i projekty artystyczne w zakresie wyuczonej specjalności;
11. pracuje w zespole w ramach przydzielonych zadań, biorąc współodpowiedzialność za efekt końcowy wspólnej pracy;
12. nawiązuje kontakty i współpracuje z muzykami zespołu;
13. buduje relacje oparte na zaufaniu;
14. prezentuje aktywną postawę w działaniu;
15. potrafi organizować swoją pracę;
16. dba o bezpieczne i higieniczne warunki swojej pracy oraz o kondycję fizyczną i zdrowie;
17. konsekwentnie dąży do celu;
18. przewiduje skutki podejmowanych działań;
19. stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem, w szczególności z tremą;
20. aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe;
21. wyszukuje, dokonuje wyboru i oceny informacji zawartych w różnych tekstach kultury;
22. wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną w realizacji zadań artystycznych do pogłębienia wiedzy i doskonalenia umiejętności;
23. jest przygotowany do kontynuowania nauki;
24. pracuje nad własnym rozwojem artystycznym i zawodowym;
25. potrafi świadomie określić swoje możliwości.

ROZDZIAŁ VI

Zadania w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego wraz z celami i przykładowymi sposobami realizacji

DZIAŁ PROGRAMU	CELE	PRZYKŁADOWE ZADANIA, SPOSOBY REALIZACJI
I . Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych	• budowanie umiejętności odmawiania w sytuacjach potencjalnie zagrażających • budowanie podstawowej wiedzy dotyczącej środków psychoaktywnych i papierosów • ukazanie potencjalnych zagrożeń wynikających z sięgania po ww. środki	• obserwacja ucznia, rozmowy • wskazywanie osób i instytucji niosących pomoc osobom z problemami uzależnionymi • zastosowanie alternatywnej profilaktyki pozytywnej (zadbanie o realizację najważniejszych potrzeb oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień)

II. Bezpieczeństwo ucznia oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej (w tym cyberprzemocy) i przemocy w rodzinie	•podniesienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów •zaznajomienie uczniów z możliwościami uzyskania pomocy w sytuacjach zagrażających ich bezpieczeństwu •rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc potrzebującym •budowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów •kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji oraz potrzeb swoich i cudzych •rozwijanie umiejętności wyrażania emocji w sposób akceptowalny społecznie •zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych •zapoznanie z niebezpieczeństwami wynikającymi z anonimowości w cyberprzestrzeni i innymi zagrożeniami w Internecie •przygotowanie do bezpiecznego poruszania się po drogach, korzystania ze środków komunikacji	•codzienne budowanie atmosfery zaufania, szczerości na bazie dobrej komunikacji nauczyciela z uczniem i rodzicem (przestrzeń na ujawnianie przemocy będącej poza obserwacją nauczyciela) •diagnoza poziomu agresji podczas lekcji, przerw w postaci obserwacji, rozmów z uczniami, nauczycielami – reagowanie na wszelkie przejawy agresji •reagowanie na wszelkie podejrzenia agresji wobec ucznia ze strony jego rodziców (procedura Niebieskiej Karty) •warsztaty z profesjonalistami •zwracanie uwagi na bezpieczeństwo ucznia opuszczającego mury szkoły •dbanie o bezpieczeństwo podczas wyjść (koncertów, konkursów) •rozmowy o emocjach podczas analizy dzieł muzycznych •rozważania o uczuciach w kontekście wykonywania utworów, codziennego ćwiczenia
--	---	---

III. Wychowanie patriotyczne i prospołeczne	• kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych • zaznajomienie z obowiązującymi regułami (społecznymi, szkolnymi), prawami i obowiązkami ucznia, członka rodziny, obywatela • kształtowanie umiejętności ich przestrzegania • przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania własnego zachowania • podnoszenie wiedzy dotyczącej norm i reguł kultury osobistej i umiejętność ich stosowania • podnoszenie dbałości o język i kulturę słowa • znajomość faktów dotyczących kultury, poszanowanie tradycji i kultury własnego narodu • budowanie umiejętności pracy zespołowej	• kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami, tradycjami • uczestniczenie w wydarzeniach organizowanych przez społeczność szkolną • uczestniczenie w koncertach na rzecz innych społeczności (seniorów, szkół, przedszkoli) • zapoznavanie ucznia z sylwetkami wielkich polskich kompozytorów i wykonawców • zwracanie uwagi na wypowiedzi ucznia w trakcie zajęć, korekta wypowiedzi • organizowanie uroczystości upamiętniających ważne wydarzenia historyczne, święta państwowe, podtrzymujące tradycje polskiej kultury
IV. Profilaktyka dyskryminacji ksenofobii, nietolerancji	• kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi niezależnie od religii, koloru skóry, statusu materialnego, wieku, rozwoju intelektualnego, rozwoju fizycznego • kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.	• na bieżąco w rozmowach • podczas wyjazdów (konkursy, koncerty, Przeglądy CEA)

V. Wspomaganie rozwoju ucznia	• podnoszenie jakości udzielanej pomocy psychologicznej przez nauczycieli przedmiotów artystycznych i wychowawców • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu • budowanie umiejętności stawiania realnych celów w oparciu o swoje mocne strony • uświadamianie uczniowi jego mocnych stron • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu rozpoznawania i rozwijanie własnych zainteresowań • umożliwienie dzielenia się zainteresowaniami z innymi • kształtowanie poczucia własnej wartości ucznia	• uczestniczenie nauczycieli w różnych formach doskonalenia zawodowego w zakresie kompetencji psychologicznych • wspieranie ucznia w realizowaniu programu muzycznego • nagradzanie ucznia za drobne postępy, realizacje małych celów • umożliwianie uczniowi współdecydowania o jego rozwoju artystycznym – np. poprzez wybór utworów muzycznych • warsztaty i treningi rozwijające umiejętności psychologiczne i społeczne uczniów
--------------------------------------	--	--

VI. Edukacja ekologiczna i prozdrowotna - profilaktyka zdrowego stylu życia i eliminowanie zachowań ryzykownych	• zapoznanie ucznia z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie • rozwijanie umiejętności i podejmowanie działań na rzecz ochrony przyrody • kształtowanie umiejętności obserwacji i analizy zjawisk przyrodniczych • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin • zaznajomienie z ograniczeniami, które powinny towarzyszyć pracy z nowymi technologiami: wpływ na wzrok, wady postawy, uzależnienia, • uświadamianie konsekwencji nieprawidłowej postawy ciała	• zwracanie uwagi na piękno przyrody w dziełach muzycznych • dbanie o prawidłową postawę dziecka podczas ćwiczeń • monitorowanie ucznia w zakresie odżywiania (np. czy na lekcję przychodzi najedzone) • rozmowy dotyczące organizacji czasu – przygotowanie planu tygodnia uwzględniającego czas na naukę w szkole ogólnej oraz ćwiczenia gry na instrumencie
---	--	---

VII. Wychowa nie do wartości	• kształtowanie analizy sytuacji społecznych, odróżniania dobra od zła • budowanie przynależności ucznia do społeczności szkolnej • znajomość i przestrzeganie zasad kultury, etyki i praw autorskich • budowanie szacunku do polskiego dziedzictwa kulturowego	• doraźne rozmowy • monitorowanie zachowania uczniów podczas koncertów, wyjazdów, konkursów dawanie dobrego wzorca • propagowanie polskiej twórczości kompozytorskiej i wykonawczej • współpraca ze środowiskiem lokalnym w realizacji działalności kulturalnej
--	--	--

ROZDZIAŁ VII

Ramowy schemat merytoryczny działań w ramach realizacji programu

Diagnoza potrzeb:

Analiza zasobów i zagrożeń szkoły.

Opis wykonanej diagnozy:

- a) określenie badanego problemu (co jest przedmiotem badań),
- b) grupy badawczej (kto był badany, liczebność grupy),
- c) metod badawczych (konkretne narzędzia diagnostyczne),
- d) metodologii badań (procedury wykonania badań),
- e) analizy wyników.

Metody i techniki badawcze:

Obserwacja, wywiad, analiza dokumentacji szkolnej, rozmowy i porady, analiza zachowań, analiza postępów w nauce, anonimowa ankieta dla rodziców, uczniów i nauczycieli.

Cele

Cel ogólny uwzględniający wyniki diagnozy oraz cele szczegółowe.

Zadania

Konkretne zadania i działania oparte na diagnozie potrzeb.

Harmonogram.

Sposób realizacji zadań (adresaci zadania, miejsce, forma realizacji, realizatorzy, termin).

Ewaluacja

1. zaplanowanie rodzaju ewaluacji
2. określenie metod ewaluacji
3. wyciągnięcie wniosków końcowych i porównanie ich do diagnozy stanu wyjściowego
4. zaprezentowanie wniosków z ewaluacji społeczności szkolnej

U. Bissinger-Ćwierz, Raport: Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym w roku szkolnym 2012/2013. CEA, Lublin 2013, dostęp: https://cea-art.pl/poradnictwo/RAPORT_jakosc_programow.pdf

U. Bissinger-Ćwierz, Jakość programów wychowawczych oraz szkolnych programów profilaktyki realizowanych w szkolnictwie artystycznym – wybrane zagadnienia z raportu CEA. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 2, Warszawa 2014, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/z-2-caly-m.pdf>

U. Bissinger-Ćwierz, Profilaktyka uzależnień w szkolnictwie artystycznym – podsumowanie ogólnopolskiego projektu CEA. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

U. Bissinger-Ćwierz, Psychopedagogiczne metody pracy z uczniem najmłodszym oraz uczniem ryzyka dysleksji w szkole muzycznej. Poradnik dla nauczycieli klas instrumentalnych zawierający ponad 50 ćwiczeń i zabaw wspomagających grę na instrumencie. CEA, Warszawa 2016, dostęp: https://cea-art.pl/pub/Psychopedagogiczne_metody_pracy.pdf

D. Macander, Metody i sposoby prowadzenia diagnozy w szkole i placówce oświatowej [w:] M. Konopczyński, J. Borowik i in., Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki oświatowej. ORE, Warszawa 2017, dostęp: <https://www.ore.edu.pl/2017/05/program-wychowawczo-profilaktyczny/>

E. Sokołowska, Model monitoring-interwencja-profilaktyka-promocja w pracy z uczniem zdolnym. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 1, Warszawa 2013, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/Zeszyty%20Psychologiczno-Pedagogiczne%20CEA%20-%20Zeszyt%20nr%201.pdf>

J. Śmieszchalska, Profilaktyka dolegliwości wynikających ze specyfiki gry na instrumentach muzycznych – nowe wyzwanie dla nauczycieli. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

M. Wiczorek, Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły i placówki. ORE, Warszawa 2018, dostęp: <http://www.bc.ore.edu.pl/Content/922/Program+wychowawczo-profilaktyczny+krok+po+kroku.pdf>

B. Wojtanowska-Janusz, Realizacja programów wychowawczych na przykładzie szkół muzycznych bez pionu ogólnokształcącego w regionie lubelskim. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

B. Wojtanowska-Janusz, Rola wsparcia psychologicznego w budowaniu odporności psychicznej uczniów szkół muzycznych. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 4, Warszawa 2017, dostęp: <https://cea-art.pl/pub/CEA-z-4-maly.pdf>

- A. Wojtaszek, Profilaktyka i higiena głosu w muzycznej edukacji dzieci i młodzieży. Zeszyty Psychologiczno-Pedagogiczne CEA, nr 3, Warszawa 2015, dostęp: https://cea-art.pl/pub/z_3_caly_m.pdf

CZĘŚĆ II

ROZDZIAŁ I

Rekomendacje na rok szkolny 2025/2026

Przy konstruowaniu planu wychowawczo profilaktycznego przyjęto rekomendacje wychowawczo - profilaktyczne CEA na rok szkolny 2025/2026.

1. Poszerzanie przez nauczycieli znajomości literatury psychologicznej i pedagogicznej kształcenia artystycznego ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw CEA

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 6.09.2022 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz.U. z 2022 r. poz. 1914) zakres wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego realizowania obowiązków nauczyciela, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję egzaminacyjną podczas egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego obejmuje umiejętność stosowania w pracy wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki i dydaktyki (par. 6 ust 4); natomiast zakres wymagań dotyczących realizowania zadań lub podejmowania działań na rzecz oświaty oraz ich efektów, których spełnianie jest sprawdzane przez komisję kwalifikacyjną w postępowaniu kwalifikacyjnym na stopień nauczyciela dyplomowanego zawiera m.in. realizację zadania polegającego na opracowaniu podręcznika lub autorskiej pracy z zakresu oświaty lub rozwoju dziecka opublikowanej w czasopiśmie branżowym lub w formie innej zwartej publikacji (par. 7 ust 4 pkt c). A zatem dla nauczycieli szkół artystycznych niezwykle istotne jest zarówno tworzenie, jak i poszerzanie wiedzy, której głównym źródłem jest specjalistyczna literatura psychologiczna i pedagogiczna kształcenia artystycznego. W ramach pomocy merytorycznej dla nauczycieli szkół muzycznych, plastycznych, baletowych, psychologów, pedagogów szkolnych, wychowawców internatów i burs szkolnictwa artystycznego, rodziców oraz starszych uczniów, specjaliści ZPP CEA opracowali wykaz wybranych polskich i zagranicznych publikacji przedmiotowych oraz czasopism z zakresu psychologicznych i pedagogicznych podstaw kształcenia artystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wydawnictw Centrum Edukacji Artystycznej. Wykaz publikacji znajduje się w załączniku poniżej.

2. Zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach artystycznych

Uczniowie szkół artystycznych nie są wolni od doświadczania sytuacji trudnych, jak i nie są wolni od doświadczania różnorodnych trudności rozwojowych czy edukacyjnych. Szkoły artystyczne zobowiązane są do respektowania Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz Rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie o zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Kluczową kompetencją współczesnych nauczycieli szkół artystycznych jest poszerzanie umiejętności dydaktycznych z zakresu prowadzenia zajęć z uczniami uzdolnionymi artystycznie, ale doświadczającymi specyficznych potrzeb rozwojowych i/lub edukacyjnych. Niezbędne jest także

zaangażowanie nauczycieli wszystkich specjalności w prace związane z formułowaniem stosownej do potrzeb dokumentacji i współpracy z rodzicami uczniów. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna ma przede wszystkim ułatwić szkolne funkcjonowanie uczniom uzdolnionym artystycznie, choć z deficytami rozwojowymi. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna nie jest jednak zwolnieniem ucznia z osiągnięcia podstawowych wymagań programowych typowych dla specyfiki kształcenia artystycznego.

3. Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zachowań ryzykownych wśród uczniów szkół artystycznych

Zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dn. 18.08.2015 w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249 z późn. zm.) przeprowadzenie w każdym roku szkolnym diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka występujących w środowisku szkolnym, w tym zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów szkół artystycznych należy do obowiązków każdej szkoły artystycznej, zarówno z pionem ogólnokształcącym, jak i realizującej kształcenie wyłącznie artystyczne oraz każdej bursy szkolnictwa artystycznego. Diagnoza winna być zrealizowana w terminie do 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego 2024/2025 (Dz.U. z 2018 r. poz. 2014). Dopiero na podstawie uzyskanych wyników zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego opracowuje plan, którego najbardziej istotną część stanowi harmonogram konkretnych działań wychowawczo-profilaktycznych do realizacji w br. Szkolnym.

Cele ogólne:

- wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości w wymiarze psychicznym, moralnym i duchowym i artystycznym,
- kształtowanie postaw prospołecznych,
- bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne, społeczne, medialne,
- zapewnienie uczniom możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności do dalszego rozwoju.

Cele szczegółowe:

- praca zespołu ds. realizacji zadań w ramach programu wychowawczo – profilaktycznego dotycząca opracowania i wdrażania narzędzi adekwatnych do specyfiki szkoły artystycznej w szczególności do pracy indywidualnej oraz pracy w bardzo małych grupach, które zapewnią uczniom pełen komfort anonimowości podczas przeprowadzania badań,
- uczestnictwo uczniów w wydarzeniach artystycznych na zasadzie wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej,
- podniesienia świadomości uczniów i rodziców w zakresie pożądanych zachowań podczas wydarzeń kulturalnych,
- pomoc uczniom w sytuacjach trudnych,
- wspieranie przez nauczycieli przedmiotu głównego uczniów szkoły pierwszego stopnia w radzeniu sobie z treścią w konstruktywny sposób, zapoznavanie i wypróbowywanie efektywnych strategii, pedagogizacja rodziców w tym zakresie
- wspieranie rodziców w czynnym uczestnictwie rodziców w procesie edukacji muzycznej dzieci,
- współpraca nauczycieli przedmiotu głównego z nauczycielami przedmiotów teoretycznych: reagowanie na comiesięczne raporty nauczycieli przedmiotów teoretycznych o niskiej frekwencji, niskich ocenach lub problemach w zachowaniu uczniów; wspólne diagnozowanie przyczyn i wspieranie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami
- wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów, budowanie atmosfery, wzajemnego zaufania, integracja uczniów, zachęcanie do wzajemnej pomocy. Budowanie relacji zaufania do nauczyciela w szczególności dotyczy zajęć indywidualnych,
- przeciwdziałanie stanom depresyjnym uczniów, dbałość o zdrowie psychiczne uczniów,
- szczególna opieka nad uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z opiniami i orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych
- budowanie atmosfery szkolnej sprzyjającej uczniowi w każdym aspekcie.

ROZDZIAŁ III

Harmonogram zadań

CELE SZCZEGÓŁOWE	HARMONOGRAM ZADAŃ	FORMY REALIZACJI	ODBIORCA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
praca zespołu ds. realizacji zadań w ramach programu wychowawczo – profilaktycznego dotycząca opracowania i wdrażania narzędzi adekwatnych do specyfiki szkoły artystycznej w szczególności do pracy indywidualnej oraz pracy w bardzo małych grupach, które zapewnią uczniom pełen komfort anonimowości podczas przeprowadzania badań	Uczestnictwo nauczycieli wchodzących w skład zespołu ds. zadań wychowawczo - profilaktycznych w szkoleniach CEA, konferencjach, wykładach	IX 2025 – spotkanie zespołu ds. wychowawczo – profilaktycznych. Opracowanie planu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2025/2026 VI 2026 – spotkanie zespołu ds. wychowawczo – profilaktycznych. Dokonanie sprawozdania z realizacji planu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2025/2026	wszyscy nauczyciele	Przewodniczący zespołu ds. wychowawczo – profilaktycznych mgr Małgorzata Kurpisz zespół ds. wychowawczo – profilaktycznych
uczestnictwo uczniów w wydarzeniach artystycznych na zasadzie wolontariatu na rzecz społeczności lokalnej	Współpraca z instytucjami lokalnymi,	XII 2025 - Koncert dla przedszkolaków XII 2025 - Koncert dla seniorów, stała współpraca z Uniwersytetem III wieku 03.2026 – Koncert uczniów dla absolwentów przedszkoli w ramach „Drzwi Otwartych” Cały rok – koncerty sekcyjne wg harmonogramów pracy poszczególnych sekcji	Uczniowie PSM I i II stopnia Nauczyciele Rodzice Społeczność lokalna	Nauczyciele

podniesienia świadomości uczniów i rodziców w zakresie pożądanych zachowań podczas wydarzeń kulturalnych	Edukowanie społeczności szkolnej w zakresie zachowań w instytucjach kultury oraz podczas koncertów	Cały rok - Praca indywidualna z uczniami, przygotowywanie do występów publicznych	Uczniowie Rodzice	Dyrekcja szkoły Nauczyciele przedmiotów teoretycznych Nauczyciele przedmiotów głównych
pomoc uczniom w sytuacjach trudnych	Wdrożenie działań wspierających ucznia	Reagowanie na sytuacje trudne w toku bieżącej pracy Wg potrzeb – rozmowy z rodzicami Cały rok - Publiczne udostępnienie informacji o działalności zespołu psychologiczno – pedagogicznego CEA XI 2025 - Przeprowadzenie rady pedagogicznej szkoleniowej dla nauczycieli na temat wspierania uczniów i dbałości o dobrostan psychofizyczny. III 2026 – Spotkanie dla uczniów i nauczycieli w temacie pogłębiania i rozszerzania katalogu dedykowanych ćwiczeń korekcyjnych, które podtrzymują dobrostan fizyczny uczniów.	Uczniowie PSM I i II stopnia	wszyscy nauczyciele wszyscy nauczyciele dyrekcja szkoły dyrekcja szkoły, przewodniczący zespołu ds. wychowawczo-profilaktycznych mgr Małgorzata Kurpisz

wspieranie przez nauczycieli przedmiotu głównego uczniów szkoły pierwszego stopnia w radzeniu sobie z tremą w konstruktywny sposób, zapoznavanie i wypróbowywanie efektywnych strategii, pedagogizacja rodziców w tym zakresie		III 2026 - Warsztaty z psychologiem muzyki dla uczniów i nauczycieli dotyczący m.in. przygotowania do występu, problemu motywacji do ćwiczenia Cały rok – przygotowanie uczniów do: - koncertów sekcyjnych - audycji muzycznych - koncertów jubileuszowych - koncertów poza szkołą wg harmonogramu pracy poszczególnych sekcji	Uczniowie PSM I i II stopnia	Dyrekcja szkoły wszyscy nauczyciele
wspieranie rodziców w czynnym uczestnictwie rodziców w procesie edukacji muzycznej dzieci	Zachęcanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w życiu szkoły Pedagogizacja rodziców	IX 2025 – spotkanie dyrekcji szkoły oraz nauczycieli przedmiotów głównych z rodzicami uczniów I 2026 - Spotkania rodziców z nauczycielami po I semestrze VI 2026 – spotkania rodziców z nauczycielami po II semestrze	Rodzice uczniów	Dyrekcja szkoły wszyscy nauczyciele wszyscy nauczyciele
współpraca nauczycieli przedmiotu głównego z nauczycielami przedmiotów teoretycznych: reagowanie na comiesięczne raporty nauczycieli przedmiotów teoretycznych	Comiesięczne informacje o sytuacjach problematycznych (słabych ocenach, niskiej frekwencji, problemach wychowawczych...)	Miesięczne informacje przekazywane przez nauczycieli teoretyków do nauczycieli przedmiotów indywidualnych	Nauczyciele przedmiotów w indywidualnych	Dyrekcja szkoły

wzmacnianie pozytywnych zachowań uczniów, budowanie atmosfery, wzajemnego zaufania, integracja uczniów, zachęcanie do wzajemnej pomocy. Budowanie relacji zaufania do nauczyciela w szczególności dot., zajęć indywidualnych	Angażowanie uczniów w życie szkoły Opieka nad samorządem uczniowskim Wyjazdy uczniów Inicjowanie i organizacja wspólnych projektów	IX 2025 - powołanie opiekuna samorządu uczniowskiego X 2025 – wybory do samorządu uczniowskiego XII 2025 – wyjazd uczniów I stopnia do teatru III 2026 – wyjazd uczniów II stopnia do opery XII 2025 – wspólny projekt uczniowski – koncert świąteczny IV 2026 – organizacja koncertu z cyklu „Nasza Muzyka” – promujący twórczość kompozytorską uczniów Cały rok – wyjazdy uczniów na konkursy i konsultacje wg harmonogramu pracy poszczególnych sekcji	Uczniowie PSM I i II stopnia	Dyrekcja Szkoły Opiekun samorządu uczniowskiego – mgr Alicja Maciejewska Nauczyciele teoretycy Nauczyciele wydziału teorii muzyki, wokalistyki i rytmiki Nauczyciele przedmiotów głównych
szczególna opieka nad uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym z opiniami i orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych	współpracę wszystkich nauczycieli uczących danego ucznia, dostosowanie wymagań edukacyjnych, szukanie efektywnych sposobów pracy i wspierania tych uczniów	koordynowana przez nauczyciela przedmiotu głównego W razie potrzeby – nauczyciele uczący danego ucznia	nauczyciele uczący danego ucznia Wszyscy nauczyciele	Dyrekcja szkoły

	dalsza edukacja nauczycieli przez udział w szkoleniach i zapoznanie się z literaturą		Wszyscy nauczyciele	
budowanie atmosfery szkolnej sprzyjającej uczniowi w każdym aspekcie	Doposażanie szkoły w materiały dydaktyczne Uzupełnianie zasobów biblioteki Współpraca dykcji szkoły z samorządem uczniowskim	Zakup akcesoriów dla wszystkich sekcji, zakup nowych instrumentów Zwiększanie zasobów biblioteki szkolnej o nową literaturę. Cały rok - Spotkania samorządu uczniowskiego z dykcją szkoły	Uczniowie szkoły	Dyrekcja szkoły